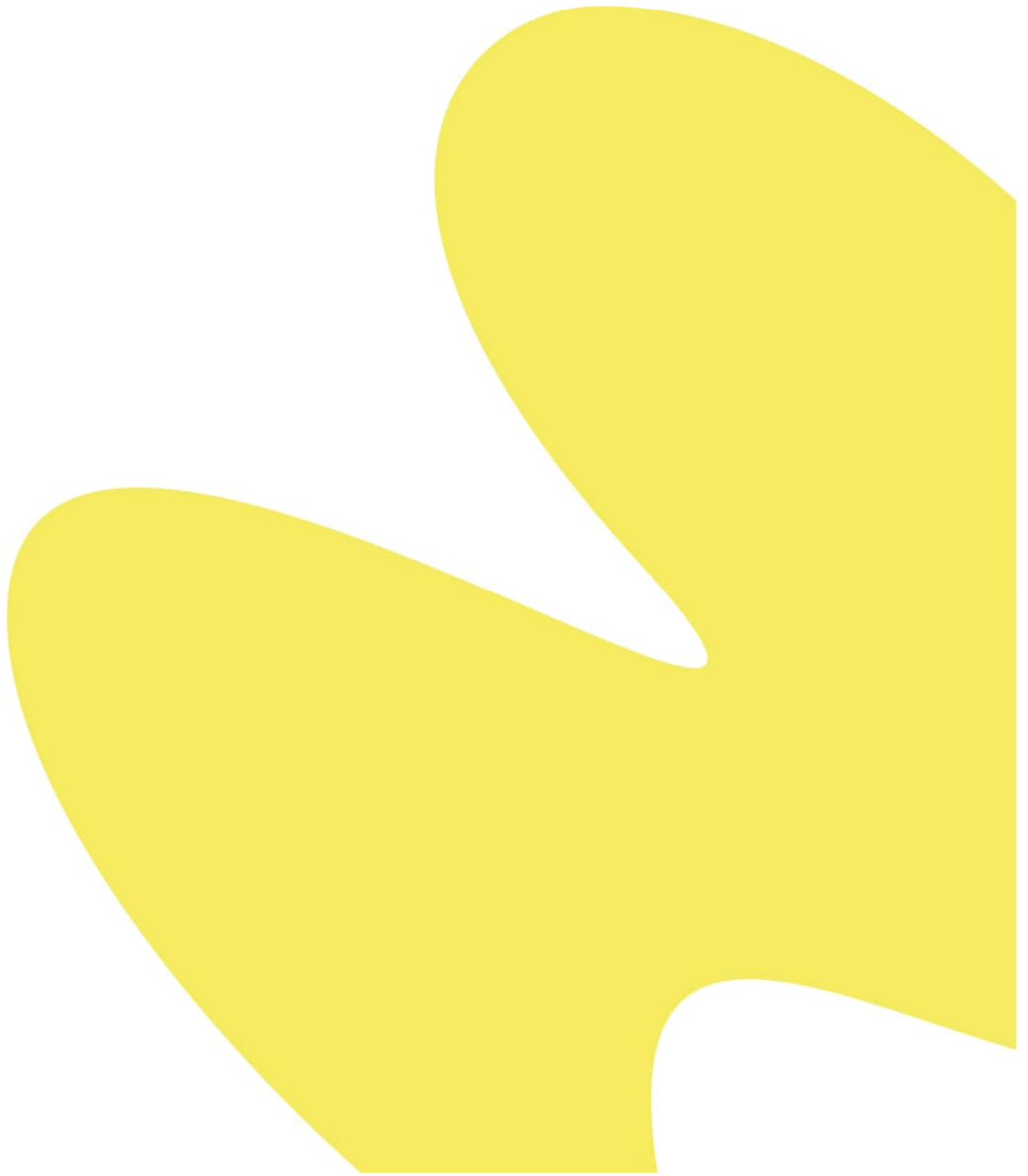

Talousarvioesitys 2027

Elinvoimajaoston alainen toiminta

Sisällys

1 Toiminnan kuvaus	3
2 Toimintaympäristön muutokset.....	3
3 Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset.....	4
4 Henkilöstösuunnittelu	6
5 Tuloarviot ja määrärahat	7
6 Ilmastobudjetoinnin ilmasto- ja resurssiviisaustoimenpiteet	8
7 Kukoistava Kuopio -ohjelman toimenpiteet.....	9
8 Kuopion työllisyysalue	11

1 Toiminnan kuvaus

Elinvoimajaoston alaiseen toimintaan kuuluvat strategia ja viestintä -vastuualue sekä elinvoiman toimialalta yrityspalvelu (Business Kuopio) ja työllisyyspalvelu -vastuualueet.

Strategia ja viestintä vastaa kaupunkistrategian valmistelusta ja koordinoinnista sekä edistää Kuopion kasvua, vaikuttavuutta ja asukkaiden hyvinvointia viestinnän, markkinoinnin, tiedolla johtamisen, kehittämistoiminnan, asukaskokemuksen sekä edunvalvonnan ja verkostotyön keinoin.

Yrityspalvelu (Business Kuopio) vastaa elinkeinorakenteen vahvistamisesta tukemalla yritysten kasvua ja kehittymistä sekä luomalla kilpailukykyinen toimintaympäristö yrityksille kaupungin ja sen verkostokumppaneiden käytettävissä olevin keinoin.

Työllisyyspalvelu vastaa työllisyyden edistämisestä, työllisyysasioiden kaupunkitasoisesta koordinoinnista sekä kaupungin omien työllisyyspalveluiden tuottamisesta ja työllisyys Hankkeiden toteuttamisesta. Lisäksi vastuualue vastaa maahanmuuttaja-asioiden kaupunkitasoisesta koordinoinnista, ohjaus- ja neuvontapalveluista ja kotoutumista edistävien palveluiden järjestämisestä ja tuottamisesta. Työllisyyspalvelu vastaa myös eriytettyä seurattavan Kuopion työllisyysalueen työvoimapolkujen järjestämisestä ja tuottamisesta.

2 Toimintaympäristön muutokset

Kaupunkien menestys rakentuu yhä vahvemmin kyvyllä yhdistää kestävä kasvu, vahva identiteetti, laadukas asukaskokemus, vaikuttava viestintä sekä strategisesti johdettu kehittämis- ja verkostotyö. Kuopion asema suomalaisessa kuntakentässä on vahva: kaupunki on noussut valtakunnallisesti tunnistetuksi kasvukeskukseksi, jonka veto- ja pitovoimaan liittyvät vahvuudet rakentuvat erityisesti turvallisuuden, yhteisöllisyyden, luonnonläheisyyden, sujuvan arjen ja hyvän elämänlaadun varaan. Samalla Kuopion kansallista ja kansainvälistä tunnettuutta on edelleen vahvistettava, jotta kaupungin kilpailukyky näkyy nykyistä vahvemmin osajien, opiskelijoiden, yritysten, investoijien ja kumppaneiden päätöksissä.

Kuntien toimintaympäristöä muovaavat samanaikaisesti talouden niukkuus, väestörakenteen muutos, työvoiman saatavuus ja kohtaantohaasteet, kaupungistumisen ja alueellisen eriytymisen jatkuminen, digitalisaatio ja tekoälyn nopea kehitys, geopolitiittinen epävarmuus sekä luottamusta ja osallisuutta haastava yhteiskunnallinen keskusteluilmapiiri. Muutosten keskellä kaupunkien on kyettävä tekemään aiempaa selkeämpiä strategisia valintoja, kohdentamaan voimavaroja vaikuttavimpiin toimenpiteisiin ja uudistamaan toimintatapoja. Talouden tasapaino ei synny pelkästään sopeuttamalla, vaan myös vahvistamalla kasvua, elinvoimaa, verotulopohjaa ja tuottavuutta.

Vuonna 2027 Suomen talouden odotetaan jatkavan elpymistään. Talouskasvua tukevat korkotason lasku, investointien asteittainen elpyminen sekä kotitalouksien ostovoiman vahvistuminen, mutta kansainväliseen talouskehitykseen liittyy yhä epävarmuustekijöitä. Geopolitiittiset jännitteet, kansainvälisen kaupan epävarmuus sekä Euroopan talouskehityksen hitaus voivat edelleen vaikuttaa Suomen vientiin ja yritysten investointihalukkuuteen.

Kuopiossa yritysten toimintaympäristössä on nähtävissä varovaisia myönteisiä signaaleja. Yritysten liikevaihdon kehitys on vuonna 2026 ollut koko maata vahvempaa ja yritysrahoituksen kysynnän kasvu ennakoii investointien lisääntymistä lähivuosina. Pohjoissavolaiset yritykset arvioivat liiketoimintansa näkymät aiempaa myönteisemmiksi, vaikka rakentamisen toimialalla tilanne on edelleen haastava.

Vihreän siirtymän investoinnit, energiantensiivisen teollisuuden hankkeet ja puhtaan energian ratkaisut luovat edelleen uusia mahdollisuuksia Kuopion alueelle. Tämä näkyy lisääntyneinä sijoittumis-, tontti- ja yhteistyötiedusteluina. Investointien toteutuminen edellyttää riittävää tonttitarjontaa, toimivaa infrastruktuuria sekä alueiden huomioimista maankäytön suunnittelussa.

Työmarkkinoiden toimintaympäristö on muuttunut nopeasti viime vuosina. Heikko suhdannetilanne, työvoiman kysynnän väheneminen ja epävarma talouskehitys ovat lisänneet työttömyyttä ja hidastaneet rekrytointeja. Samalla avoimien työpaikkojen määrä on vähentynyt, mikä vaikeuttaa erityisesti nuorten, vastavalmistuneiden ja pitkään työttömänä olleiden työllistymistä. Nuorten työttömyys ja pitkäaikaistyöttömyys ovat kasvaneet voimakkaasti, vaikka Kuopion työllisyysalue sijoittuu

edelleen valtakunnallisessa vertailussa työllisyyden kokonaiskehityksessä kohtuullisesti vastaavan kokoisiin kaupunkeihin nähden.

Samaan aikaan pitkän aikavälin kehitys korostaa osaavan työvoiman saatavuuden merkitystä. Väestön ikääntyminen, työvoiman eläköityminen ja alueen investoinnit lisäävät työvoiman tarvetta useilla toimialoilla. Työllisyyspalvelujen merkitys osana kaupungin elinvoimapolitiikkaa kasvaa edelleen, sillä työvoiman saatavuus muodostuu yhä useammin yritysten kasvun keskeiseksi edellytykseksi.

3 Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Strategia ja viestintä -vastuualueen keskeinen tehtävä on tukea Kuopion kasvua, vaikuttavuutta ja uudistumista strategian toimeenpanon, viestinnän, markkinoinnin, tiedolla johtamisen, kehittämisen, asukaskokemuksen sekä edunvalvonnan ja verkostotyön keinoin. Vuonna 2027 toiminnan painopiste on erityisesti siinä, että strategia muuttuu näkyviksi valinnoiksi, mitattaviksi toimenpiteiksi ja arjen toimintaa ohjaavaksi yhteiseksi suunnaksi. Lisäksi keskitytään toimenpiteisiin, joilla on selkeä yhteys Kuopion kasvuun, vetovoimaan, vaikuttavuuteen ja kaupungin uudistumiskykyyn.

Strategia ja viestintä tukee kaupungin asemoitumista Suomen johtavien kasvukaupunkien joukossa vahvistamalla Kuopion yhteistä tarinaa, tunnettuutta ja vetovoimaviestintää sekä kytkeillä viestinnän ja markkinoinnin tiiviimmin kaupungin kasvua, investointeja, osaajavetovoimaa ja strategisia kätkiä tukevaan tekemiseen. Vuonna 2027 painotetaan erityisesti Kuopion vahvuksien pitkäjänteistä esiin nostamista, ansaitun median hyödyntämistä, yritys- ja kumppanuusyhteistyötä sekä viestinnän vaikuttavuuden kytkemistä kaupungin elinvoimatavoitteisiin.

Kuopion strategia on koko kaupunkiyhteisön strategia, ja sen onnistuminen edellyttää asukkaiden, henkilöstön, päättäjien, yritysten, järjestöjen ja muiden sidosryhmien jatkuvaa osallistumista ja yhteistä ymmärrystä. Tavoitteena on vahvistaa toimintatapoja, joilla asukaskokemusta, palvelumuotoilua, osallisuutta ja avointa vuoropuhelua kytketään osaksi kehittämistä, prosesseja ja päätöksenteon valmistelua. Dialoginen toimintatapa tukee luottamusta, parantaa päätösten laatua ja tekee strategian toimeenpanosta ymmärrettävämpää ja vaikuttavampaa.

Yrityspalvelun keskeisiä painopisteitä ovat yritysten kasvun ja investointien mahdollistaminen, yritysalueiden kehittäminen, yritystonttien tarjonnan monipuolistaminen sekä yritysasiakkuuksien ja sijoittumispalveluiden kehittäminen. Samalla jatketaan palveluiden sujuvoittamista ja tonttien myyntiprosessien kehittämistä. Seudullista yhteistyötä kehitetään edelleen muun muassa yritysten sijoittumiseen, toimitiloihin, työvoiman saatavuuteen sekä yrityspalveluihin liittyvissä kokonaisuuksissa. Yhteistyöllä vahvistetaan koko kaupunkiseudun kilpailukykyä ja investointien houkuttelevuutta.

Yrityksen perustamispalveluiden toteuttaminen Business Kuopion omana palveluna aloitetaan 1.1.2027. Muutos mahdollistaa entistä sujuvamat palvelupolut koko yritystoiminnan elinkaaren aikana, asiakastiedon paremman hallinnan ja asiakasprosessien kehittämisen entistä vaikuttavammiksi ja tehokkaammiksi.

KYVYKÄS-kehittämishankkeessa (2025–2027) jatketaan yritysneuvonnan ja proaktiivisen neuvontatyön kehittämistä ja suunniteltuja pilotoineja hankkeen viimeisenä toimintavuonna. Loppuvuodesta digitaalisia ratkaisuja ja yhteistyökäytäntöjä juurutetaan osaksi normaalia toimintaa. Erityistä huomiota kiinnitetään yritys- ja työllisyyspalveluiden yhteistyöhön, asiakastiedon hyödyntämiseen sekä palveluprosessien vaikuttavuuteen.

Tapahtumakaupungin kehittämisessä painotetaan tapahtumien vaikutusten mittaamista, asiakaslähtöisten palveluprosessien kehittämistä sekä tapahtumien mahdollistamista osana kaupungin elinvoimaa. Tavoitteena on selkeä, tehokas ja asiakaslähtöinen toimintamalli tapahtumajärjestäjille.

Työllisyyspalvelun toiminnan painopisteenä on työllisyysohjelman toimeenpano ja kaupungin elinvoimaa vahvistavien työllisyyspalvelujen kehittäminen. Työnantajapalveluja vahvistetaan ja rekrytointien tukemiseen rakennetaan uusia toimintamalleja yhteistyössä yritysten kanssa. Erityistä huomiota kiinnitetään osaavan työvoiman saatavuuteen, opiskelijoiden ja nuorten työllistymiseen, kansainvälisten osaajien pitovoimaan sekä työvoiman kohtaannon parantamiseen.

Digitaalisten palvelujen ja StudioNavigaattorin toimintaa kehitetään tukemaan työnantajapalveluja, rekrytointeja ja työmarkkinaviestintää. Samalla vahvistetaan tiedolla johtamista sekä tekoälyn hyödyntämistä palvelujen suunnittelussa, viestinnässä

ja asiakasohjauksessa. Lisäksi osallistutaan aktiivisesti kaupungin osaamis- ja elinvoimaverkoston kehittämiseen sekä työllisyysohjelman tavoitteiden toteuttamiseen.

Strategiset kehittämishankkeet

Kuopion kaupungilla on vuosittain toteutuksessa noin 50–60 ulkoista rahoitusta saavaa hanketta. Lisäksi kaupunki osarahoittaa muiden toteuttamia hankkeita. Suurin osa hankkeista rahoitetaan toimialojen omista määrärahoista. Strategisten kehittämishankkeiden rahoitus on pääosin varattu Kuopion strategian mukaisten EU-hankkeiden sekä Kuopion innovaatioekosysteemisopimuksen hankkeiden kuntarahoitukseen.

Strategisista kehittämishankkeista on vuonna 2027 varauduttu rahoittamaan seuraavia käynnissä ja päätöksenteossa olevia hankkeita.

Kuopion ja valtion välisen innovaatioekosysteemisopimuksen käynnissä olevia ja uusia hankkeita. Sopimuksessa painopisteinä ovat terveys- ja hyvinvointiteknologia sekä vesiklusteri ja kokonaisturvallisuus läpileikkaavana.

- Kuopion vesiosaamisesta kansainväliseen näkyvyyteen ja liiketoimintaa (Kuve) (Savonia, UEF, GTK)
- Vesisektorin kyberturvallisuusosaamisen kehityshanke Savilahteen (Savonia)
- Digitaalinen simulaatio-, harjoitus- ja koulutusympäristö suomalaisesta väestönsuojelusta (Kuopion kaupunki/Hallinnon vastuualue)

Innovaatioekosysteemisopimuksen vetovastuuhankkeet:

- Suomalaiset Innokaupungit ja alueet vauhdittamassa ruokaratkaisujen vientiä (Savonia)
- Vesiosaamisen temaatinen vetovastuuhanke (Veto) (Savonia)

Muut hankkeet:

- PROTO – Prosessikehittämisen toimintamallit (Kuopion kaupunki/Strategian ja viestinnän vastuualue)
- Talent Hub Eastern Finland -hanke (Itä-Suomen yliopisto)
- Pohjois-Savon digitaalinen EU-rahoituskyvykkyyden kehittämismalli (Kuopio Health)

Muu rahoitettu toiminta:

- Maaseudun kehittämiseen kohdistuvaa Leader-toimintaa (Kehittämisyhdistys Kalakukko ry)
- Itä-Suomen yliopiston tekniikan lahjoitusprofessuuria (tekniillinen fysiikka, sulautetut järjestelmät) 120 000 euroa/vuosi, yhteensä 600 000 euroa vuosina 2023–2027
- Viksu Kuopio -ohjelman pienet hankkeet (yhteensä 20 000 euroa)
- Kaupunginjohtajan innovaatiopalkintoa, kaupungin hanketoiminnan kehittämistä sekä muita mahdollisia pieniä kehittämishankkeita

Määrärahasta sitomatonta vuodelle 2027 on yhteensä 311 000 euroa ja se kohdennetaan pääsääntöisesti kaupungin omiin strategian mukaisiin kehittämishankkeisiin.

Strategisten kehittämishankkeiden toimintakate on yhteensä 0,72 milj. euroa.

4 Henkilöstösuunnittelu

Henkilöstösuunnittelu on osa toiminnan kokonaisvaltaista tarkastelua, joka pohjautuu palvelutarpeeseen ja tarvittavaan osaamiseen. Vastuualueiden työtä kehitetään monialaisessa yhteistyössä siten, että henkilöstön asiantuntemus voidaan kohdentaa mahdollisimman vaikuttavasti kaupungin elinvoiman vahvistamiseen. Vuonna 2027 elinvoimajaoston alaisen toiminnan henkilötyövuosissa tapahtuvat muutokset liittyvät uusiin tehtäviin ja hankkeiden muutoksiin.

Henkilöstösuunnitelma Elinvoimajaoston alainen toiminta	TP 2025 htv	KS 2026 htv	LTK 2027 htv	Muutos 2026–2027 htv	Eläköitymis- arvio 2027 lkm
Strategia ja viestintä		28,8	26,3	-2,5	0,0
Yrityspalvelu		14,7	18,0	3,3	0,0
Työllisyyspalvelu *		32,5	27,3	-5,2	0,0
Yhteensä		76,0	71,6	-4,4	0,0

Eläköitymisarvio on tehty 65,3 vuotta täyttävien perusteella. Lukuihin ei sisälly keskitetystä määrärahasta työllistämisvaroin ja oppisopimuksella palkattu henkilöstö sekä kesätyöntekijät.

* Työllisyyspalvelun vastuualue ilman Kuopion työllisyysalue taseyksikköä, jonka talousarvio esitetään eriytettyinä

Strategia ja viestintä: Strategisissa kehittämishankkeissa hankkeiden päättymisen vuoden 2026 aikana vähentää yhteensä 2,8 henkilötyövuotta (Kuopio 250 -juhlavuosioprojekti -0,3 htv, Pohjois-Savon osaajavetovoimamalli (Talent First) -hanke -1 htv ja kokonaisturvallisuuden osaamiskeskus -hanke -1,5 htv). Lisäksi vuonna 2026 alkanut digitaalinen simulaatio-, harjoitus- ja koulutusympäristö suomalaisesta väestönsuojelusta -hanke lisää 0,3 henkilötyövuotta vuodelle 2027.

Yrityspalvelu: Yritysten perustamispalvelun toteuttaminen kaupungin omana toimintana vuonna 2027 lisää yritysneuvoja kaksi henkilötyövuotta. Lisäksi yrityspalveluja vahvistetaan yritysasiantuntijan yhdellä henkilötyövuodella. Kyseinen tehtävä painottuu aluksi aloittavien yritysten palvelun kehittämiseen ja myöhemmin kasvuyritysten palveluihin. 0,3 henkilötyövuoden lisäyksen taustalla on vuoden 2026 aikana täytetty tehtävä.

Työllisyyspalvelu: Osaamisperusteinen rekrytointi -hankkeen päättymisen vuoden 2027 aikana vähentää 6,2 henkilötyövuotta ja maahanmuuttajapalveluun kohdistuvalla erityisavustuksella täysimääräisesti rahoitettava toiminta lisää yhden henkilötyövuoden.

5 Tuloarviot ja määrärahat

Elinvoimajaosto Strategia ja viestintä 1 000 €	TP 2025	TA+M 2026	LTK 2027	Muutos € 2026–2027	Muutos-% 2026–2027
TOIMINTATULOT		343	191	-152	-44,3 %
Myyntitulot		65	60	-5	-7,7 %
Tuet ja avustukset		230	83	-147	-63,9 %
Muut tulot		48	48	0	0,0 %
TOIMINTAMENOT		-3 654	-3 711	-57	1,6 %
Henkilöstömenot		-2 090	-1 999	91	-4,4 %
Palvelujen ostot		-723	-823	-100	13,8 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		-16	-20	-4	25,0 %
Avustukset		-644	-683	-39	6,1 %
Vuokramenot		-125	-121	4	-3,2 %
Muut menot		-56	-65	-9	16,1 %
TOIMINTAKATE		-3 311	-3 520	-209	6,3 %

Elinvoimajaosto Yrityspalvelu ja työllisyyspalvelu 1 000 €	TP 2025	TA+M 2026	LTK 2027	Muutos € 2026–2027	Muutos-% 2026–2027
TOIMINTATULOT		3 300	2 684	-616	-18,7 %
Myyntitulot		2 188	2 080	-108	-4,9 %
Maksutulot		2	2	0	0,0 %
Tuet ja avustukset		1 110	602	-508	-45,8 %
TOIMINTAMENOT		-39 038	-40 751	-1 713	4,4 %
Henkilöstömenot		-3 838	-3 972	-134	3,5 %
Palvelujen ostot		-17 603	-17 098	505	-2,9 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		-44	-34	10	-22,9 %
Avustukset		-17 390	-19 452	-2 062	11,9 %
Vuokramenot		-156	-184	-28	17,9 %
Muut menot		-7	-11	-4	57,1 %
TOIMINTAKATE		-35 738	-38 067	-2 329	6,5 %

Toimintatulot, toimintamenot ja toimintakate vastualueittain

Strategia ja viestintä	TP	TA+M	LTK	Muutos €	Muutos-%
1000 €	2025	2026	2027	2026–2027	2026–2027
TOIMINTATULOT		343	191	-152	-44,3 %
TOIMINTAMENOT		-3 654	-3 711	-57	1,6 %
TOIMINTAKATE		-3 311	-3 570	-209	6,3 %

Yrityspalvelu	TP	TA+M	LTK	Muutos €	Muutos-%
1000 €	2025	2026	2027	2026–2027	2026–2027
TOIMINTATULOT		219	224	5	2,3 %
TOIMINTAMENOT		-3 514	-3 776	-262	7,4 %
TOIMINTAKATE		-3 295	-3 552	-257	7,8 %

Työllisyyspalvelu	TP	TA+M	LTK	Muutos €	Muutos-%
1000 €	2025	2026	2027	2026–2027	2026–2027
TOIMINTATULOT		3 081	2 460	-621	-20,2 %
TOIMINTAMENOT		-35 524	-36 975	-1 451	4,1 %
TOIMINTAKATE		-32 443	-34 515	-2 072	6,4 %

Työllisyyspalvelun vastuualue sisältää varauksen Kuopion kaupungin rahoitusosuuteen työttömyystuista 17 500 000 euroa sekä varauksen Kuopion kaupungin maksuosuuteen 14 626 000 euroa Kuopion työllisyysalueen toimintaan. Kuopion työllisyysalueen työvoimapalveluiden järjestäminen ja tuottaminen työllisyysalueen yhteistoimintasopimuksen ja palveluiden järjestämissuunnitelman mukaisesti on kirjanpidollisesti eriytetty Kuopion työllisyysalue taseyksikköön.

Talouden tasapainotustoimenpiteet

Kaupunginvaltuuston 20.5.2024 hyväksymä talouden tasapainotusohjelma ja siinä hyväksytyt linjaukset ohjaavat toimintaa. Elinvoimajaoston alaisen toiminnan vuoden 2027 talousarvion valmistelussa on huomioitu seuraavat talouden tasapainotuksen toimenpiteet:

- Toimenpiteet yleistuen (aiemmin työmarkkinatuen) kuntaosuuden pienentämiseksi (tavoite jatkuu vuodelta 2026), säästö 500 000 euroa
- Hankintaosaamisen kehittämisen vaikutukset

6 Ilmastobudjetoinnin ilmasto- ja resurssiviisaustoimenpiteet

Ilmastobudjetti yhdistää kaupungin ilmasto- ja resurssiviisaustavoitteet talouden suunnitteluun, tukee ilmastotoimenpiteiden tunnistamisessa sekä mittaa niiden edistymistä ja taloudellisia vaikutuksia. Elinvoimajaoston alaisen toiminnan ilmastobudjetoinnin ilmasto- ja resurssiviisaustoimenpiteet sisältävät ilmastomuutoksen hillintään, sopeutumiseen sekä resurssiviisauden edistämiseen liittyvien toimenpiteiden menot, tulot ja säästöt. Menoja syntyy Viksu Kuopio -alabrändin viestinnän ja markkinoinnin tukipalvelusta suunnitteluun ja toteuttamiseen.

Ilmastotoimien taloussuunnitelma, euroa	TA 2027		
Käyttötalous	Menot	Tulot	Säästöt
Viksua elämää monimuotoisessa elinympäristössä	3 000	-	-
Yhteensä	3 000	-	-

KUOPIO

7 Kukoistava Kuopio -ohjelman toimenpiteet

Kestävä kasvu

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Toimenpiteet
1. Kasvava, kansainvälinen ja monipuolinen elinkeinoelämä	Uuden kasvun mahdollistajat, mm. kokonaisturvallisuus, lääkeala ja matkailu, sekä vihreä siirtymä houkuttelevat TKI- ja yritysinvestointeja ja alojen liiketoiminta kehittyy ja yritysten määrä kasvaa.	Aktiivinen ja systemaattinen Invest-In työ. Matkailun toimenpideohjelman laatiminen ja toteuttaminen.
1. Kasvava, kansainvälinen ja monipuolinen elinkeinoelämä	Yritystonttitarjonta vastaa kysyntää ja tukee kasvua: 500 ha uutta elinkeinoaluetta vuoteen 2030 mennessä.	Elinkeinoalueita priorisoidaan kaavoitusohjelmassa. Maanhankinnassa huomioidaan pitkän aikavälin kasvutavoitteet.
1. Kasvava, kansainvälinen ja monipuolinen elinkeinoelämä	Luomme yhdessä kumppanien kanssa elinvoimapaalvelukokonaisuuden, jossa yritys- ja työllisyyspalvelut, kaavoitus, koulutus ja osaamisen kehittäminen mahdollistavat yritysten tarvitsemat palvelut. Kuopio on TOP 3 parhaiden yrityskaupunkien joukossa.	Palvelukehitys hyödyntäen tiedolla johtamista, digitalisaatiota ja tekoälyä tavoitteena saumattomat ja selkeät asiakaspalvelupolut yrityksille. Vahvistetaan elinvoimatoimialan yhteistä toimintamallia, jossa yritysten tarpeet ja kehittyminen ohjaavat palvelujen kohdentamista resurssointia. Järjestelmällinen asiakasprosessien, asiakastyytyväisyyden ja tuloksellisuuden mittaaminen.
2. Koulutus ja osaava työvoima	Uudet alueelliset työllisyysratkaisut tukevat työntekijöiden ja työpaikkojen tarpeiden yhteensopivuutta sekä uusien työpaikkojen syntymistä. Kuopion työttömyysaste on koko maan keskiarvoa matalampi.	Otetaan käyttöön nopean reagoinnin toimintatapa, jolla vastataan äkillisiin osajatarpeisiin ja rakennemuutoksiin kohdennetuilla ratkaisuilla (esim. täsmäkoulutus + rekrytointi samanaikaisesti).
2. Koulutus ja osaava työvoima	Kuopio on houkutteleva 26.000 opiskelijan opiskelukaupunki. Yliopisto-opiskelijoista 40 % ja ammattikorkeakouluopiskelijoista 65 % työllistyy alueelle.	Otetaan käyttöön yhteinen toimintatapa, jossa alueelle työllistyminen on korkeakoulutuksen, ammatillisen koulutuksen ja työllisyyspalveluiden yhteinen ja seurattava tavoite.
2. Koulutus ja osaava työvoima	Kansainvälisten osaajien osuus kasvaa 10 %:iin vuoteen 2035 mennessä. Osaajat työllistyvät alueelle ja integroituvat yhteisöön.	Vahvistetaan yritysten kykyä hyödyntää kansainvälistä osaamista kohdentamalla palveluja erityisesti kasvaville ja rekrytoiville toimialoille.

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Toimenpiteet
4. Vaikuttaminen ja tunnettuus	Aktiivinen vaikuttaminen ja verkostoituminen tukevat kasvua ja lisäävät tunnettuutta. Erityisenä painopisteenä saavutettavuuden edistäminen.	Laaditaan vaikuttamissuunnitelma ja toteutetaan linjattuja vaikuttamistoimenpiteitä yhdessä verkoston kanssa. Vaikuttamissuunnitelman kautta kaupungin johtamisen rakenne tukee systemaattista vaikuttamista ja johto jakaa vastuun vaikuttamistyöstä. Seudullisen sekä kansainvälisen yhteistyön vaikuttavuuden kasvattaminen. Laaditaan vaikuttamissuunnitelmasta johdettu vaikuttamisviestintäsuunnitelma ja toteutetaan suunniteltuja viestinnän toimenpiteitä. Vahvistetaan Kuopion tunnettuutta kansallisella ja kansainvälisellä tasolla.

8 Kuopion työllisyysalue

Toiminnan kuvaus

Kuopion työllisyysalue on kirjanpidollinen taseyksikkö, jonka tavoitteena on nollatulot. Kuopion työllisyysalueen tavoitteena on huolehtia laissa työvoimapalveluiden järjestämisestä (380/2023) säädettyjen työvoimapalveluiden ja niihin liittyvien tehtävien järjestämisestä Kuopion työllisyysalueella.

Kuopion työllisyysalue vastaa julkisten työvoimapalvelujen järjestämisestä yhdentoista kunnan alueella. Työllisyysalueen tehtävänä on edistää työnhakijoiden työllistymistä, turvata osaavan työvoiman saatavuutta, vahvistaa työnantajien rekrytointimahdollisuuksia sekä tukea alueen elinvoimaa vaikuttavien työvoimapalvelujen avulla.

Vuonna 2027 toimintaa ohjaa syyskuussa 2026 työllisyysaluelautakunnassa hyväksytty työllisyysohjelma, joka kokoaa työllisyysalueen yhteiset tavoitteet ja suuntaa palvelujen kehittämistä vuoteen 2029 saakka. Työllisyysalueen toiminta perustuu vaikuttavaan työnvälitykseen, työnantajalähtöisiin palveluihin, tiedolla johtamiseen sekä tiiviiseen yhteistyöhön kuntien, oppilaitosten, yritysten, hyvinvointialueen ja muiden kumppaneiden kanssa.

Tavoitteena on rakentaa toimivat työmarkkinat, joissa työnhakijat työllistyvät nykyistä nopeammin, työnantajat löytävät tarvitsemansa osaajat ja palvelut tukevat sekä alueen elinvoimaa että kuntatalouden kestävyyttä.

Toimintaympäristön muutokset

Työllisyysalueen toimintaympäristö säilyy vuonna 2027 haastavana. Työttömyys on kasvanut nopeasti, työvoiman kysyntä on heikentynyt ja työttömyysjaksot ovat pidentyneet. Erityisesti pitkäaikaistyöttömyys ja nuorten työttömyys ovat lisääntyneet merkittävästi. Samalla palvelujen kysyntä kasvaa ja asiakkaiden palvelutarpeet monipuolistuvat.

Työttömyyden pitkittyminen kasvattaa kuntien työttömyysturvan rahoitusvastuuta. Kustannusten nousu johtuu erityisesti heikosta suhdannetilanteesta, avoimien työpaikkojen vähenemisestä sekä pitkäaikaistyöttömyyden kasvusta. Vaikuttavien työvoimapalvelujen merkitys korostuu, sillä oikea-aikaiset palvelut, onnistunut työnvälitys ja työmarkkinoille siirtymisen nopeutuminen vähentävät sekä inhimillisiä että taloudellisia kustannuksia.

Samaan aikaan väestörakenteen muutos, työvoiman eläköityminen ja osaajatarpeiden kasvu lisäävät työvoiman saatavuuden merkitystä pitkällä aikavälillä. Työllisyysalueen on kyettävä vastaamaan samanaikaisesti kasvaneeseen työttömyyteen ja tulevaisuuden osaajatarpeisiin kehittämällä palveluja, jotka tukevat sekä nopeaa työllistymistä että työmarkkinoiden toimivuutta.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Vuonna 2027 toimeenpannaan työllisyysohjelman strategisia tavoitteita. Painopisteenä on työnvälityksen vaikuttavuuden vahvistaminen, palvelujen kohdentaminen nykyistä paremmin asiakkaiden palvelutarpeiden mukaan sekä työnantajapalvelujen kehittäminen tukemaan työvoiman saatavuutta.

Asiakastyötä suunnataan aiempaa vahvemmin työllistymistä edistäviin palveluihin. Työnantajayhteistyötä vahvistetaan, palveluprosesseja yhtenäistetään koko työllisyysalueella ja tiedolla johtamista kehitetään toiminnan ohjauksen perustaksi. Digitaalisia palveluja ja tekoälyä hyödynnetään asiakasohjauksessa, työnvälityksessä, toiminnan analysoinnissa ja johtamisessa. Erityistä huomiota kiinnitetään pitkäaikaistyöttömyyden vähentämiseen, nuorten työllistymiseen, työvoiman saatavuuden parantamiseen sekä kansainvälisten osaajien työllistymisen edistämiseen.

Henkilöstösuunnittelu

Työllisyysalueen henkilöstösuunnittelun tavoitteena on turvata laadukkaiden lakisääteisten palvelujen toteuttaminen sekä varmistaa henkilöstön osaaminen muuttuvassa toimintaympäristössä. Toimintaa kehitetään ensisijaisesti prosesseja uudistamalla, hyödyntämällä tiedolla johtamista sekä lisäämällä digitaalisten työvälineiden ja tekoälyn käyttöä.

Vuonna 2027 painopisteenä ovat työnvälityksen osaamisen vahvistaminen, työnantajapalvelujen kehittäminen, tiedolla johtamisen osaaminen sekä henkilöstön kyky hyödyntää uusia digitaalisia ratkaisuja asiakastyössä. Samalla huolehditaan työhyvinvoinnista ja henkilöstön työkyvystä, jotta palvelujen laatu ja vaikuttavuus voidaan turvata myös kasvaneen palvelutarpeen tilanteessa.

Henkilöstösuunnitelma Elinvoimajaoston alainen toiminta	TP 2025 htv	KS 2026 htv	LTK 2027 htv	Muutos 2026–2027 htv	Eläköitymis- arvio 2027 lkm
Kuopion työllisyysalue	144,8	156,0	160,0	4,0	3,0
Yhteensä	144,8	156,0	160,0	4,0	3,0

Eläköitymisarvio on tehty 65,3 vuotta täyttävien perusteella. Lukuihin ei sisälly keskitetystä määrärahasta työllistämisarvo ja oppisopimuksella palkattu henkilöstö sekä kesätyöntekijät.

Kuopion työllisyysalue: Julkisia työvoimapalveluja vahvistetaan neljällä henkilötyövuodella. Työllisyysasiantuntijoiden virat sisältyivät vuoden 2026 talousarvion henkilötyövuosiin pienempänä kuin Kuopion kaupunginhallitus perusti virkoja työllisyyspalvelun vastuualueelle toukokuussa 2025. Vuoden 2027 talousarvio sisältää työllisyysasiantuntijoiden virat täysimääräisesti, koska asiakasmäärät ja asiakkaiden palvelutarpeet ovat kasvaneet pitkäaikais- ja nuorisotyöttömyyden lisääntymisen myötä.

Tuloarviot ja määrärahat

Kuopion työllisyysalue 1 000 €	TP 2025	TA+M 2026	LTK 2027	Muutos € 2026–2027	Muutos-% 2026–2027
TOIMINTATULOT	14 891	19 640	20 095	455	2,3 %
Myyntitulot	14 409	19 270	19 635	365	1,9 %
Tuet ja avustukset	482	370	460	90	24,3 %
TOIMINTAMENOT	-14 891	-19 640	-20 095	-455	2,3 %
Henkilöstömenot	-7 808	-8 603	-9 359	-756	8,8 %
Palvelujen ostot	-2 766	-5 335	-4 766	569	-10,7 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-15	-84	-30	54	-64,3 %
Avustukset	-3 646	-5 020	-5 420	-400	8,0 %
Vuokramenot	-657	-578	-517	61	-10,6 %
Muut menot		-20	-3	17	-85,0 %
TOIMINTAKATE	0	0	0	0	

Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA 1000 €	TP 2025	TA+M 2026	LTK 2027	Muutos € 2026 - 2027	Muutos-% 2026 - 2027
Liikevaihto	14 409	19 270	19 635	365	1,9 %
Liiketoiminnan muut tuotot	482	370	460	90	24,3 %
	14 891	19 640	20 095	455	2,3 %
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana	-15	-84	-30	54	-64,3 %
Palvelujen ostot	-2 766	-5 335	-4 766	569	-10,7 %
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-2 780	-5 419	-4 796	623	-11,5 %
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-6 469	-7 119	-7 746	-627	8,8 %
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-1 128	-1 239	-1 337	-98	7,9 %
Muut henkilösivukulut	-210	-245	-276	-31	12,7 %
Henkilöstökulut yhteensä	-7 808	-8 603	-9 359	-756	8,8 %
Liiketoiminnan muut kulut	-4 303	-5 618	-5 940	-322	5,7 %
Liikelylijäämä (-alijäämä)	0	0	0	0	
Rahoitustuotot ja -kulut					
Muut rahoituskulut	0	0	0	0	
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	0	0	0	0	
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	0	0	0	0	
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	0	0	0	0	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	0	0	0	0	

KUOPIO

Kukoistava Kuopio -ohjelman toimenpiteet

Kestävä kasvu

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Toimenpiteet
1. Kasvava, kansainvälinen ja monipuolinen elinkeinoelämä	Luomme yhdessä kumppanien kanssa elinvoimapalvelukokonaisuuden, jossa yritys- ja työllisyyspalvelut, kaavoitus, koulutus ja osaamisen kehittäminen mahdollistavat yritysten tarvitsemat palvelut. Kuopio on TOP 3 parhaiden yrityskaupunkien joukossa.	Palvelukehitys hyödyntäen tiedolla johtamista, digitalisaatiota ja tekoälyä tavoitteena saumattomat ja selkeät asiakaspalvelupolut yrityksille. Vahvistetaan elinvoimatoimialan yhteistä toimintamallia, jossa yritysten tarpeet ja kehittyminen ohjaavat palvelujen kohdentamista resurssointia.
2. Koulutus ja osaava työvoima	Uudet alueelliset työllisyysratkaisut tukevat työntekijöiden ja työpaikkojen tarpeiden yhteensopivuutta sekä uusien työpaikkojen syntymistä. Kuopion työttömyysaste on koko maan keskiarvoa matalampi.	Otetaan käyttöön nopean reagoinnin toimintatapa, jolla vastataan äkillisiin osaaatarpeisiin ja rakennemuutoksiin kohdennetuilla ratkaisuilla (esim. täsmäkoulutus + rekrytointi samanaikaisesti).
2. Koulutus ja osaava työvoima	Kuopio on houkutteleva 26.000 opiskelijan opiskelukaupunki. Yliopisto-opiskelijoista 40 % ja ammattikorkeakouluopiskelijoista 65 % työllistyy alueelle.	Otetaan käyttöön yhteinen toimintatapa, jossa alueelle työllistyminen on korkeakoulutuksen, ammatillisen koulutuksen ja työllisyyspalveluiden yhteinen ja seurattava tavoite.
2. Koulutus ja osaava työvoima	Kansainvälisten osaajien osuus kasvaa 10 %:iin vuoteen 2035 mennessä. Osaajat työllistyvät alueelle ja integroituvat yhteisöön.	Vahvistetaan yritysten kykyä hyödyntää kansainvälistä osaamista kohdennamalla palveluja erityisesti kasvaville ja rekrytoiville toimialoille.